

Робоча програма з навчальної дисципліни «Постановка голосу» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво».

Розробники: Макарова Е. В. – старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв;
Яковенко В. Г. – старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв;
Кацалап О. В. – викладач кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв.

Протокол від «02» вересня 2015 року № 1

Завідувач кафедри
академічного та естрадного вокалу _____ С. М. Садовенко

**1. Опис навчальної дисципліни «Постановка голосу»
для студентів III та IV курсів**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 III курс – 1,5 IV курс – 2,5	Галузь знань: 0202 «Мистецтво»	Нормативна	
Модулів – II	Напрямок підготовки: 6.020204 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки: III та IV Семестри: V, VI, VII, VIII	
Змістових модулів: 4 III курс – 2 IV курс – 2		Аудиторних: 54 год.	
Загальна кількість годин – 144 год.	Перший (бакалаврський) рівень (на базі початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти)	Практичні, семінарські: 54 год.: V сем. – 17 год. VI сем. – 14 год. VII сем. – 18 год. VIII сем. – 5 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання – 1 год.		Самостійна робота: 49 год. V сем. – 18 год. VI сем. – 3 год. VII сем. – 16 год. VIII сем. – 12 год.	
		Види контролю: модульний контроль – 5 год.: V сем. – 1 год. VI сем. – 1 год. VII сем. – 2 год. VIII сем. – 1 год. Семестровий контроль: 36 год. Залік (5 сем.) Екзамен (8 сем.)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У запропонованій робочій навчальній програмі з навчальної дисципліни «Постановка голосу» йдеться, перш за все, про системність викладання даної навчальної дисципліни, що дозволить їй надалі розвивати голосові можливості студентів, їх активне вокально-слухове сприймання та вокальне відтворення на основі наукового розвитку вокального мистецтва.

Мета навчальної дисципліни: підготовка висококваліфікованих вокалістів у процесі систематичних занять з вокалу, розширення музичного світогляду шляхом практичного ознайомлення з академічними творами світової вокальної музики, розвиток образного мислення та художнього смаку, формування викладацьких якостей під час роботи над розбором творів дитячого вокально-педагогічного репертуару, духовна підтримка та спрямування на професійно-творчий і особистісний розвиток, на готовність до самоорганізації та самовдосконалення.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння основ методики формування, розвитку і охорони співацького голосу;
- практичне засвоєння методики роботи над музичними творами;
- всебічний розвиток творчих здібностей та розкриття виконавського та викладацького потенціалу студентів.

У робочій навчальній програмі з навчальної дисципліни «Постановка голосу» враховані такі особливості організації навчального процесу та норми опрацювання навчального матеріалу, як програмні вимоги у поєднанні з підбором навчального вокального репертуару з урахуванням вокально-виконавських здібностей студентів, їх попередньої вокально-музичної підготовки і естетичних уподобань, критерії оцінювання тощо. Досягнення студентів на практичних заняттях з навчальної дисципліни «Постановка голосу» контролюються протягом навчального року за змістовими модулями в кожному семестрі.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1 (III курс, V семестр)

Вокально-виконавська майстерність

Розвиток вокально-виконавських здібностей студентів, вокально-художня виразність у виконавстві, підготовка до викладацької діяльності. Закріплення вокально-технічних та художніх навичок у процесі роботи над музичним та літературним текстом творів навчального вокального репертуару.

Тема 1. Опора співацького звуку. Співацьке дихання. Висока позиція звучання голосу.

Удосконалення роботи над виробленням високої позиції звучання голосу. Засвоєння поняття про співацьке дихання та дихальну опору співацького звуку. Удосконалення звучання голосних звуків протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону.

Тема 2. Кантилений спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.

Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Розбіжності у структурі регістрів чоловічих і жіночих голосів. Особливості виконання перехідних звуків між регістрами (подвійне перекриття). Оволодіння навичками співу з різними динамічними нюансами, а також навичками вирівнювання регістрів. Засвоєння механізму «прикриття» звуку. Закріплення навичок кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару.

Змістовий модуль 2 (III курс, VI семестр)

Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок

Удосконалення вокально-технічних навичок як необхідна умова подальшого розвитку співацького голосу.

Тема 3. Опанування різними формами звуковедення.

Удосконалення навичок кантиленного співу впродовж усього діапазону під час виконання українських народних пісень. Формування фальцетного звучання. Набуття навичок філірування звуку в процесі роботи над творами класичного вокального репертуару. Удосконалення звучання голосних звуків.

Тема 4. Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень.

Розвиток самоконтролю у процесі співу, контролю за інтонаційною точністю виконання, емоційним станом. Відпрацювання вміння створювати відповідний емоційний стан з метою акторсько-виразного виконання вокальних творів.

Модуль II

Змістовий модуль 3 (IV курс, VII семестр)

Розвиток вокально-виконавської майстерності студента

Удосконалення та закріплення вокально-технічних навичок як необхідного фактору розвитку вокально-виконавської майстерності.

Тема 5. Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над творами шкільного репертуару.

Закріплення навичок артикуляції та дикції, удосконалення рівності звучання голосу впродовж усього діапазону, розширення динамічних можливостей голосу, розвиток виконавських здібностей. Уміння використовувати знання анатомо-фізіологічних особливостей розвитку голосового апарату дітей під час роботи над творами шкільного репертуару. Усвідомлення важливості ролі навчального вокального репертуару в процесі навчання співу.

Тема 6. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації вокальних творів.

Уміння використовувати знання про жанр, форму, характер вокальних творів. Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу. Розвиток виконавських здібностей під час роботи над виконанням українських народних пісень та творів сучасних українських авторів. Осмислення літературного тексту у вокальному виконавстві.

Змістовий модуль 4 (IV курс, VIII семестр)

Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва

Формування поняття про художньо-образний зміст вокального твору. Усвідомлення необхідності удосконалення виконавсько-художніх умінь та навичок.

Тема 7. Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту.

Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу. Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу вокального твору. Уміння створювати певний емоційний настрій для об'єктивного відображення змісту музичного твору. Формування поняття співацького еталону.

Тема 8. Акумулявання художньо-виконавських умінь та навичок.

Формування творчого підходу (інтересу) до виконуваних вокальних творів. Уміння утримувати увагу школярів засобами вільного володіння голосом та інструментом. Удосконалення звучання голосу впродовж усього діапазону, розширення його динамічних можливостей. Розвиток художньо-виконавських можливостей під час роботи над сучасним репертуаром.

На III курсі студент повинен вивчити:

V семестр – 1 вокаліз

1 вокальний твір (арія чи романс)

1 українська народна пісня (вміти виконувати з музичним супроводом і а cappella)

1 пісня для середнього шкільного віку (4-5 кл.) під власний супровід

VI семестр – 1 вокаліз

1 вокальний твір (арія чи романс)

1 українська народна пісня (вміти виконувати з музичним супроводом і а cappella)

1 пісня для середнього шкільного віку (4-5 кл.) під власний супровід

На IV курсі студент повинен вивчити:

VII семестр – 2 вокальні твори (арія, романс)

1 українська народна пісня (вміти виконувати з музичним супроводом і а cappella)

1 пісня для старшого шкільного віку (6-7 кл.) під власний супровід

VIII семестр – 2 вокальні твори (арія, романс)

1 українська народна пісня (вміти виконувати з музичним супроводом і а cappella)

1 пісня для старшого шкільного віку (6-7 кл.) під власний супровід

співацьких уявлень															
Модульний контроль	1						1								
Разом за змістовим модулем 2	18	14		14			3	1							
Форма контролю	-														
Модуль II															
Змістовий модуль 3 (IV курс, VII семестр)															
Розвиток вокально-виконавської майстерності студента															
Тема 5. Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над творами шкільного репертуару	17	9		9			8								
Тема 6. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації вокальних творів	17	9		9			8								
Модульний контроль	2						2								
Форма контролю	-														
Разом за змістовим модулем 3	36	18		18			16	2							
Змістовий модуль 4 (IV курс, VIII семестр)															
Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва															
Тема 7. Створення художнього образу вокального твору та	12	4		4			8								

відображення його емоційного змісту															
Тема 8. Акумулявання художньо-виконавських умінь та навичок	5	1	1			4									
Модульний контроль	1						1								
Семестровий контроль	36							36							
Форма контролю															
Разом за змістовим модулем 4	54	5	5			12	1	36							
Усього годин	144	54	54			49	5	36							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль I		
Змістовий модуль 1 (III курс, V семестр)		
Вокально-виконавська майстерність		
1.	Удосконалення роботи над виробленням високої позиції звучання голосу.	2
2.	Засвоєння поняття про співацьке дихання та дихальну опору співацького звуку.	2
3.	Удосконалення звучання голосних звуків протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону.	4
4.	Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Особливості виконання перехідних звуків між регістрами (подвійне перекриття).	2
5.	Оволодіння навичками співу з різними динамічними нюансами, а також навичками вирівнювання регістрів.	4
6.	Засвоєння механізму «прикриття» звуку. Закріплення	3

	навичок кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару.	
Разом за змістовим модулем 1		17
Змістовий модуль 2 (III курс, VI семестр)		
Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок		
7.	Удосконалення навичок кантиленного співу впродовж усього діапазону під час виконання українських народних пісень.	2
8.	Формування фальцетного звучання.	1
9.	Набуття навичок філірування звуку в процесі роботи над творами класичного вокального репертуару.	2
10.	Удосконалення звучання голосних звуків.	2
11.	Розвиток самоконтролю у процесі співу, контролю за інтонаційною точністю виконання, емоційним станом.	4
12.	Відпрацювання вміння створювати відповідний емоційний стан з метою акторсько-виразного виконання вокальних творів.	3
Разом за змістовим модулем 2		14
Модуль II		
Змістовий модуль 3 (IV курс, VII семестр)		
Розвиток вокально-виконавської майстерності студента		
13.	Закріплення навичок артикуляції та дикції, удосконалення рівності звучання голосу впродовж усього діапазону, розширення динамічних можливостей голосу, розвиток виконавських здібностей.	4
14.	Уміння використовувати знання анатомо-фізіологічних особливостей розвитку голосового апарату дітей під час роботи над творами шкільного репертуару.	3
15.	Усвідомлення важливості ролі навчального вокального репертуару в процесі навчання співу.	2
16.	Уміння використовувати знання про жанр, форму, характер вокальних творів.	2
17.	Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу. Розвиток виконавських здібностей під час роботи над виконанням українських народних пісень та творів сучасних українських авторів.	5
18.	Осмислення літературного тексту у вокальному виконавстві.	2
Разом за змістовим модулем 3		18
Змістовий модуль 4 (IV курс, VIII семестр)		
Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва		
19.	Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу.	2

20.	Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу вокального твору. Уміння створювати певний емоційний настрій для об'єктивного відображення змісту музичного твору. Формування поняття співацького еталону.	2
21	Формування творчого підходу (інтересу) до виконуваних вокальних творів.	1
Разом за змістовим модулем 4		5
Разом		54

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
Модуль I			
Змістовий модуль 1 (III курс, V семестр)			
Вокально-виконавська майстерність			
1.	Вироблення високої позиції звучання голосу. Ознайомлення з тематичною літературою.	4	20
2.	Засвоєння поняття про співацьке дихання та дихальну опору співацького звуку. Використання дихальних вправ (за необхідності).	5	25
3.	Закріплення знань про регістрову будову співацького голосу, специфіки виконання перехідних звуків, кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару. Ознайомлення з тематичною літературою.	4	20
4.	Вивчення літературного та музичного текстів вокальних творів програмного матеріалу.	5	25
Разом за змістовим модулем 1		18	90
Змістовий модуль 2 (III курс, VI семестр)			
Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок			
5.	Засвоєння навичок кантиленного співу впродовж усього діапазону. Ознайомлення з тематичною літературою.	2	10
6.	Вивчення літературного та музичного текстів	1	5

	вокальних творів програмного матеріалу.		
Разом за змістовим модулем 2		3	15
Модуль II			
Змістовий модуль 3 (IV курс, VII семестр)			
Розвиток вокально-виконавської майстерності студента			
7.	Закріплення навичок артикуляції та дикції, удосконалення рівності звучання голосу впродовж усього діапазону, розвиток виконавських здібностей. Використання скоромовок для поліпшення дикції (за необхідності). Ознайомлення з тематичною літературою.	4	20
8.	Закріплення знань анатоμο-фізіологічних особливостей розвитку голосового апарату дітей. Ознайомлення з тематичною літературою.	3	15
9.	Усвідомлення важливості ролі навчального вокального репертуару в процесі навчання співу.	1	5
10.	Уміння використовувати знання про жанр, форму, характер вокальних творів. Осмислення літературного тексту у вокальному виконавстві. Ознайомлення з тематичною літературою.	4	20
11.	Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу. Ознайомлення з тематичною літературою.	2	10
12.	Вивчення літературного та музичного текстів вокальних творів програмного матеріалу.	2	10
Разом за змістовим модулем 3		16	80
Змістовий модуль 4 (IV курс, VIII семестр)			
Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва			
13.	Уміння створювати певний емоційний настрій для об'єктивного відображення змісту музичного твору. Ознайомлення з тематичною літературою.	4	20
14.	Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу вокального твору. Формування поняття співацького еталону.	4	20
15.	Формування творчого підходу (інтересу) до виконуваних вокальних творів. Ознайомлення з тематичною літературою. Вивчення літературного та музичного текстів вокальних творів програмного матеріалу.	4	20
Разом за змістовим модулем 4		12	60
Разом		49	245

9. Методи навчання

На заняттях з навчальної дисципліни «Постановка голосу» застосовуються загальні педагогічні та спеціальні методи навчання:

- **метод розв'язання** різних за ступенем складності навчальних завдань (дозволяє формувати у студентів систему практичних умінь і навичок; активізує навчальну діяльність студентів);
- **метод ілюстрування** (застосування викладачем елементів показу правильного звукоутворення та звуковедення);
- **метод звукового регулювання** (дозволяє студентам співвідносити звучання власного голосу з голосом викладача, а також знаходити оптимальний режим роботи голосового апарату в процесі співу з музичним супроводом);
- **метод педагогічного аналізу** (формує педагогічне мислення студентів у конкретних педагогічних та виконавських ситуаціях засобом аналізу власних дій, розвиває аналітичний, вокальний слух студента);
- **метод ескізної роботи над твором** (дозволяє розширити навчальний вокальний репертуар студента з метою його застосування у подальшій викладацькій та музично-виконавській діяльності).

10. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з навчальної дисципліни «Постановка голосу» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) видно в таблиці, що розташована нижче.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E

69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Постановка голосу»

III курс

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Вокально-виконавська майстерність		Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок	
Кількість балів за модуль	293,5		187	
Заняття	1	2	3	4
Години	8	9	7	7
Назва навчального модуля (практичні заняття) – 325,5 б.	Опора співацького звуку. Співацьке дихання. Висока позиція звучання голосу $(10+0,5)*8 = 84$ б.	Кантиленний спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу $(10+0,5)*9 = 94,5$ б.	Опанування різними формами звуковедення $(10+0,5)*7 = 73,5$ б.	Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень $(10+0,5)*7 = 73,5$ б.
Самостійна робота – 105 б.	$5*9 = 45$ б.	$5*9 = 45$ б.	$5*2 = 10$ б.	$5*1 = 5$ б.
Види поточного контролю – 50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування (25 б.))		Модульна контрольна робота (прослуховування (25 б.))	
Підсумковий контроль	Залік		-	
Усього	293,5 Коефіцієнт – 2,935		187	

Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Постановка голосу»

IV курс

Модулі	Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Розвиток вокально-виконавської майстерності студента		Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва	
Кількість балів за модуль	294		137,5	
Заняття	5	6	7	8
Години	9	9	4	1
Назва навчального модуля (практичні заняття) – 241,5 б.	Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над творами шкільного репертуару $(10+0,5)*9 = 94,5$ б.	Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації вокальних творів $(10+0,5)*9 = 94,5$ б.	Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту $(10+0,5)*4 = 42$ б.	Акумуляція художньо-виконавських умінь та навичок $(10+0,5)*1 = 10,5$ б.
Самостійна робота – 140 б.	$5*8 = 40$ б.	$5*8 = 40$ б.	$5*8 = 40$ б.	$5*4 = 20$ б.
Види поточного контролю – 50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування (25 б.))		Модульна контрольна робота (прослуховування (25 б.))	
Підсумковий контроль	-		Екзамен	
Усього	294		187+294+137,5=618,5 Коефіцієнт – 10,3	

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності Змістовий модуль 1	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	0,5	17	8,5
2.	Робота на практичному занятті	10	17	170
3.	Самостійна робота	5	18	90
4.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Всього без підсумкового контролю		293,5		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		2,935		

Залік	
Підсумковий рейтинговий бал	100

№ п/п	Вид діяльності Змістовий модуль 2	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	0,5	14	7
2.	Робота на практичному занятті	10	14	140
3.	Самостійна робота	5	3	15
4.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Всього без підсумкового контролю		187		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		-		
Підсумковий рейтинговий бал		-		

№ п/п	Вид діяльності Змістовий модуль 3	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	0,5	18	9
2.	Робота на практичному занятті	10	18	180
3.	Самостійна робота	5	16	80
4.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Всього без підсумкового контролю		294		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		-		
Підсумковий рейтинговий бал		-		

№ п/п	Вид діяльності Змістовий модуль 4	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	0,5	5	2,5
2.	Робота на практичному занятті	10	5	50
3.	Самостійна робота	5	12	60
4.	Модульна контрольна робота	25	1	25

Всього без підсумкового контролю	187+294+137,5 = 618,5
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта	10,3
Форма контролю	Екзамен
Підсумковий рейтинговий бал	60

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне прослуховування, співбесіда, залік, екзамен.
- **методи самоконтролю:** уміння самостійно проводити вокальний аналіз та розучувати твори програмного репертуару.

Кожен модуль включає бали за роботу студента на практичних заняттях, за виконання самостійної роботи, модульний контроль.

Модульний контроль знань та вмінь студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу у змістовому модулі.

У таблицях представлено розподіл балів, які отримують студенти впродовж вивчення навчальної дисципліни «Постановка голосу» на III та IV курсах.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1			Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Практичне заняття, самостійна робота	Практичне заняття, самостійна робота	Модульна контрольна робота			
T1	T2	25	293,5	2,935	100
129	139,5				

Змістовий модуль 2			Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Практичне заняття, самостійна робота	Практичне заняття, самостійна робота	Модульна контрольна робота			
T3	T4	25	187	-	-
83,5	78,5				

Змістовий модуль 3			Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Практичне заняття, самостійна робота	Практичне заняття, самостійна робота	Модульна контрольна робота			
T5	T6	25	294	-	-
134,5	134,5				

Змістовий модуль 4			Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Практичне заняття, самостійна робота	Практичне заняття, самостійна робота	Модульна контрольна робота			
T7	T8	25	187+294 +137,5= 618,5	10,3	60
82	30,5				

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасності виконання навчальних завдань;
- ✓ повного обсягу їх виконання;
- ✓ якості виконання;
- ✓ самостійності їх виконання;
- ✓ творчого підходу у виконанні завдань;
- ✓ ініціативності у навчальній діяльності.

12. Методичне забезпечення

- ◆ робоча навчальна програма;
- ◆ збірки вокальних творів;
- ◆ навчально-методична література.

Вимоги до екзамену

Під час складання екзамену необхідно продемонструвати наступні навички у вокальному виконавстві: безшумний вдих, раціональний розподіл дихання впродовж усієї вокальної фрази, єдинорегістровий (мікстовий) спосіб звукоутворення та високу позицію звучання, м'яку атаку звуку, навички кантиленного співу, округлене формування голосних та чітку дикцію, динаміку звуку, спів на legato та staccato, точне інтонування, артистизм та сценічну культуру.

На екзамені студент повинен виконати один вокальний твір та одну дитячу пісню для старшого шкільного віку під власний супровід.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вірно та ефективно виконувати завдання з самостійної роботи; за високу виконавську майстерність, знання фахової літератури, термінології; за виявлення креативності та спроможу професійно і творчо застосовувати набуті знання та вміння.
«дуже добре»	Ставиться за доволі міцні знання програмного матеріалу, вміння вірно та ефективно підійти до виконання завдань з самостійної роботи; за професійність у виконавстві, знання фахової літератури, термінології; за виявлення спроможу творчо і професійно застосовувати набуті знання та вміння без суттєвих вокально-виконавських та викладацьких помилок.
«добре»	Ставиться за виявлення студентом повних, систематичних знань з навчальної дисципліни «Постановка голосу», успішне виконання завдань з самостійної роботи, засвоєння фахової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення професійних та загальних знань. Проте у навчальній діяльності студента наявні незначні помилки, зокрема: відсутність професійної стабільності у діяльності фахового спрямування, яскравого творчого виявлення у виконанні поставлених навчальних завдань.
«задовільно»	Ставиться за виявлення знань основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність з фаховою літературою; за виконання завдань з самостійної роботи у обсязі, не меншому 50%, що відповідає основним вимогам до їх повноти; за демонстрування посередніх вокально-технічних та виконавських навичок і відсутність глибоких знань та натхнення у викладацькій діяльності.
«достатньо»	Ставиться за виявлення мінімально можливих знань основного навчального матеріалу, поверхневу обізнаність з фаховою літературою, передбаченою робочою навчальною програмою; за наявність суттєвих помилок у розумінні вокально-виконавських та викладацьких завдань.
«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	Ставиться студентів, вокально-виконавські та викладацькі можливості якого під час відтворення основного програмного матеріалу надто поверхневі, що пояснюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	Ставиться студентів, вокально-виконавські та викладацькі можливості якого не отримали необхідного професійного розвитку з причини відсутності бажання досягти певного результату у навчальній діяльності.

Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар

Змістові модулі 1-2 (III курс)

Класичні твори

- Бетховен Л. «Прощання Моллі»
«Сон розлуки»
- Білаш О. «Журавлина туга»
«Ти моя вірна любов»
- Варламов О. «Внутренняя музыка»
«На заре ты ее не буди»
- Верменич В. «Підкручу я чорії вуса»
- Векерлен Ж. «Амінта»
- Гуно Ш. Балада Маргарити з опери «Фауст»
- Гурільов О. «Сердце-игрушка»
«Вам не понятъ моей печали»
«Пробуждение»
- Глюк К. Арія Паріса з опери «Паріс та Єлена»
- Глінка М. «Сомнение»
- Зоремба В. «Повій вітре на Україну»
- Лисенко М. «Садок вишневий коло хати»
- Майборода Г. «Розвійтеся з вітром»
«Запливай же роженько весела»
- Моцарт В. Арія Церліни з опери «Дон Жуан»
- Степовий Я. «Ой, три шляхи широкії»
«Розвійтеся з вітром»
- Чайковський П. «Я тебе нічого не скажу»
«Песнь циганки»
Арія Ольги з опери «Євгеній Онегін»
- Шопен Ф. «Бажання»
- Шамо І. «Осіннє золото»

Народні пісні

- «Баламути» в обр. В. Косенка
- «Взяв би я бандуру» в обр. В. Косенка
- «Дощик» в обр. М. Лисенка
- «Казав мені батько» в обр. М. Лисенка
- «Ой ти, дівчино, зарученая» в обр. А. Коціпінського
- «Ой, на гору козак воду носить» в обр. М. Лисенка

Українські народні пісні: «Вийшли в поле косарі» в обр. М. Вериківського
 «Котику сіренький» в обр. М. Вериківського
 «Прилетіла перепілонька» в обр. Л. Ревуцького
 «Зайчику, зайчику» в обр. Я. Степового
 «Журавель» в обр. А. Коломійця
 «Корольок» в обр. А. Коломійця

Українські веснянки: «Женчичок-бренчичок»
 «Прийшла весна»
 «Вийди, вийди Іванку»

Українські щедрівки та колядки: «Павочка ходить»
 «Щедрівочка щедрувала»

Пісні композиторів з супроводом:

Бистряков В. «Куда уехал цирк»

Гретрі А. «Суперечка»

Глінка М. «Не щебечи, соловейку»

Кириліна І. «Пісенька», «Ось такий апельсин», «Засмутилось кошеня»

Поклад І. «Колискова»

Фільц Б. «Любимо землю свою»

Шевченко Ю. «Диво-місто навпаки»

Змістові модулі 3-4 (IV курс)

Класичні твори

Білаш О. «Материнська пісня»

Гулак-Артемівський С. Пісня Оксани, пісня Одарки, пісня Карася з опери
 «Запорожець за Дунаєм»

Глюк К. Арія Орфея з опери «Орфей і Еврідіка»

Дичко Л. «Пастелі»

Жербін М. «Осінні квіти»

Кос-Анатольський А. «Чотири воли пасу я»

Майборода Г. «Тополина баркарола»

Римський-Корсаков М. Арія та аріозо Снігуроньки, третя пісня Леля з опери
 «Снігуронька»

Пісні сучасних композиторів

Дворський П. «Смерекова хата»

Івасюк В. «Водограй»

Карабиць І. «Пісня про добро»

Петриненко Т. «Пісня про пісню»

Осадчий А. «Ти, земле моя»

Поклад І. «Краю мій лелечий»

Янівський Б. «Журавочка»

Вокально-педагогічний репертуар для дітей старшого шкільного віку

6-7 клас

Українські народні пісні «По діброві вітер віє»
 «Ой, на горі та й женці жнуть»
 «Ой, літає соколонько»
 «Ой, на горі жита много»

Пісні композиторів з супроводом:

Глінка М. «Гуде вітер вельми в полі»
 Майборода П. «Пісня про вчительку»
 Зуєв О. «Берег щастя»
 Кириліна І. «Дім під дахом голубим»
 «Я співаю від душі»
 Шевченко Ю. «Тік-так»
 «Мій голубе ніжний»
 «Бемба ла бемба»

13. Рекомендована література

1. Антонюк А. Постановка голосу / А. Антонюк // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Українська ідея, 2000.
2. Голос людини та вокальна робота з ним / Автор. колектив кафедри співу Інституту мистецтв // Монографія. – Івано-Франківськ, 2010.
3. Детский голос // Под ред. В. Н. Шацкой. – М.: Педагогика, 1970.
4. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики / В. Д. Дорошок, М. Ю. Сливацький. – Івано-Франківськ, 2007.
5. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К.: Музична Україна, 1965.
6. Морозов В. Резонансная теория искусства пения и вокальная техника выдающихся певцов / В. Морозов. – М., 2001.
7. Юцевич Ю. Музыка / Ю. Юцевич // Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003.
8. Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю. Юцевич. – К., 1998.

14. Інформаційні ресурси

1. Нотний матеріал.
2. Навчально-методична література.
3. Інтернет-ресурс.